

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/31/2017
Identifikačné číslo spisu: 2314010222
Dátum vydania rozhodnutia: 12.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Daniel Hudák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2314010222.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Hudáka, sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12. júla 2017 v Bratislave, v trestnej veci obvineného H. Q. pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To 73/2016, zo dňa 22. novembra 2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného H. Q. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 2T/36/2014, zo dňa 10. mája 2016 bol obvinený H. Q. uznaný vinným zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., na skutkovom základe, že

dňa 24. augusta 2010 v Šali, uzatvoril s D. H. a jeho manželkou I. H. zmluvu o pôžičke, v zmysle ktorej im poskytol finančnú hotovosť vo výške 15.000-eur na vyplatenie dlhov v exekučnom konaní a následne ich požiadal, aby na neho ako záruku za poskytnuté finančné prostriedky po dobu splatenia pôžičky previedli ich nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XX v k.ú. R., na čo H. pristúpili a s vedomím, že podpisujú listiny týkajúce sa takéhoto zabezpečovacieho prevodu na notárskom úrade JUDr. Aleny Kováčovej v Šali, dňa 27.09.2010 podpísali kúpnu v zmluvu, v zmysle ktorej však v skutočnosti obvinenému vyššie uvedené nehnuteľnosti odpredali a tiež toho istého dňa podpísali v pobočke banky R., a.s., zmluvu o zriadení záložného práva k týmto nehnuteľnostiam v prospech R., a.s., nakoľko na prefinancovanie kúpy nehnuteľností v zmysle tejto zmluvy bol obvinenému poskytnutý úver z banky R., a.s., vo výške 72.000-eur, ktoré peniaze mal v zmysle zmluvných podmienok previesť na účet predávajúcich, vedený vo R., a.s., do 14 kalendárnych dní odo dňa podpisu zmluvy, čo aj urobil, avšak dňa 28.09.2010 v pobočke R., a.s., v R. dal I. H. podpísať príkaz na úhradu a uvedenú hotovosť si takto nechal previesť na bankový účet a následne napriek tomu, že mu H. poskytnutú pôžičku vo výške 15.000-eur splácali, ich nehnuteľnosť odpredal E. W., zabezpečil, aby dlžná čiastka voči R. v prospech ktorej boli nehnuteľnosti založené, bola vyplatená z úveru, ktorý si zobral E. W. v H. banke a finančné prostriedky, ktoré mu boli poskytnuté z R., a.s., a mali v zmysle vyššie uvedenej zmluvy slúžiť na

zaplatenie kúpnej ceny za nehnuteľnosti, si ponechal, a týmto konaním H. spôsobil škodu vo výške najmenej 72.000-eur.

Za spáchanú trestnú činnosť bol obvinenému podľa § 221 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, § 38 ods. 3 Tr. zák., uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. obvinenému súd výkon uloženého trestu podmieniene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 4 (štyroch) rokov a uložil probačný dohľad. Podľa § 51 ods. 4 písm. e/ Tr. zák. súd obvinenému uložil povinnosť osobne sa ospravedlniť poškodeným D. H. a I. H.. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodených D. H. a I. H. odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti uvedenému rozsudku podal obvinený odvolanie, pričom Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 3To/36/2014, zo dňa 22. novembra 2016 podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Okresný súd Galanta predložil dňa 26.05.2017 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v predmetnej trestnej veci dovolanie obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/36/2014, zo dňa 22. novembra 2016, ktoré obvinený podal z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Obvinený v dovolaní uviedol takmer totožné skutočnosti ako v odvolaní a to, že konanie, ktorého sa dopustil nie je trestným činom a treba rozlišovať „podvod“ a „neschopnosť dodržať zmluvný záväzok“. Pre naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu sa vyžaduje, aby bolo preukázané, že páchatel' v čase, keď zmluvný záväzok uzatváral, konal v úmysle, že záväzok v dohodnutej dobe nespĺní, alebo ho nebude môcť splniť a že veriteľa uvádza do omylu, aby sa obohatil na jeho škodu. Obvinený poukázal na výpoveď svedkyne R., ktorá uviedla, že poškodenú dôkladne poučila, že kúpnu zmluvou prevedie vlastníctvo k nehnuteľnosti na obžalovaného a aj napriek tomu, že jej navrhla iný zabezpečovací mechanizmus, toto poškodená výslovne odmietla. Poškodená sa taktiež nevedela vyjadriť k prevodu 72.000-eur na účet obvineného, pričom musela vedieť, že prevádza sumu 72.000-eur a nie 15.000-eur, nakoľko ona sama uviedla, že „až doma zistila“, že previedla na obvineného 72.000-eur a nie 15.000-eur, pričom to u nej nevyvolalo žiadnu reakciu, pretože aj po zistení uvedeného omylu bola súčinná pri dopĺňaní chybných informácií pre vklad do katastra nehnuteľnosti. Ak by sa udalosti odohrávali tak, ako sa uvádza, poškodená by najneskôr pri tomto úkone svoj nesúhlas prejavila. Obvinený taktiež poukázal na skutočnosť, že ak by mal v čase dokonania skutku úmysel spôsobiť poškodeným škodu, urobil by tak zrejme ihneď a nie až s odstupom času dva roky (kúpna zmluva bola s poškodenými uzatvorená dňa 27.09.2010 a kúpna zmluva s p. W. až dňa 24.07.2012). Táto časová medzera zodpovedá tvrdeniam obvineného o finančných problémoch, ktoré mu vznikli pri podnikaní v reštaurácii Hepaj. Poškodení si boli vedomí toho, že prevádzajú vlastníctvo nehnuteľnosti, teda že prestávajú byť jej majiteľmi ako aj toho, že poskytli obvinenému peniaze získané z predaja nehnuteľnosti vo výške 72.000-eur priamo, prevodom na jeho účet. V zmysle zásady ultima ratio zastáva názor, že v prejednávanej veci ide o civilnoprávny spor a na jeho rozhodnutie je príslušný civilný súd. Obvinený a poškodení urobili dohodu, ktorá sa síce môže javiť ako nezodpovedná, avšak rozhodne neodporovala platnému právu. Túto uzatvorili dobrovoľne, pričom si boli vedomí následkov, avšak to, že by k nim mohlo dôjsť, si nepripúšťali, pretože odmietali dobre mienené rady o zabezpečení spätného prevodu nehnuteľnosti.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta podaním zo dňa 17.03.2017, ktorý navrhol dovolanie obvineného odmietnuť v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por., nakoľko nie sú splnené dôvody dovolania. Poukázal najmä na závery uznesenia Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/36/2014, zo dňa 22. novembra 2016, podľa ktorého mal obvinený od začiatku podvodný úmysel, keď zneužil tiesnivú situáciu poškodených, kedy sa im podujal poskytnúť pôžičku v sume 15.000-eur. Následne nadobudol ich nehnuteľnosť na základe kúpnej zmluvy zo dňa 27.09.2010 za účelom získania hypotekárneho úveru na jej kúpu, ktoré peniaze rovnako od poškodených vylákal, pričom prevodom nehnuteľnosti

na p. W., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 26.01.2011, sledoval opätovne získanie finančných prostriedkov na zaplatenie jeho hypotekárneho úveru. Postupnosť a časová súslednosť krokov obvineného nasvedčujú premyslenému a cieľavedomému konaniu, ktorým si získal dôveru

poškodených, ktorú následne využil na uzatvorenie kúpnopredajnej zmluvy, na vybavenie úveru na kúpu a vylákatie kúpnej ceny vyplatenej z poskytnutého úveru poškodeným, hoci vzhľadom na svoje podnikateľské aktivity a insolventnosť vedel, že túto sumu poškodeným nevráti. Nemožno akceptovať obranu obvineného spočívajúcu v namietaní neprimeranej dôvery poškodených k jeho schopnostiam v podnikaní, keď je zjavné, že poškodení vzhľadom na svoj vek, tieseň a prostredie, v ktorom žili nemohli odhaliť podvodný úmysel obvineného. Navyše sa jedná o chránené osoby v zmysle § 139 ods. 1 písm. e/ a § 127 ods. 3 Tr. zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 3 Tr. por.) a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko neboli naplnené dovolacie dôvody, ako ich uviedol obvinený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať ani meniť.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštanca.

Z pohľadu dovolacieho súdu treba uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa ust. § 371 Tr. por.

Hlavnou podstatou dovolania obvineného bolo, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, nenaplnia skutkovú podstatu žiadneho trestného činu a konanie malo byť posudzované civilnými súdmi v rámci občianskoprávneho konania.

V rámci posudzovania existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 písm. i/ Tr. por. dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Spomínaný dovolací dôvod naplnia aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), či pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.). Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávnych predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu považuje najvyšší súd za potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania,

prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci konania o riadnom opravnom prostriedku (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo dňa 28. januára 2016, sp. zn. 5 Tdo 99/2015). Dovolací súd nie je možné chápať ako súd tretej inštancie a dovolanie nie je inštitút, ktorý má plniť úlohu ďalšieho odvolania, je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktoré má zabrániť porušovaniu základných práv účastníkov konania a nie nahrádzať úlohy určené prvostupňovému a odvolaciemu súdu, pokiaľ ide o vykonávanie a hodnotenie dôkazov.

Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 písm. i/ Tr. por. neuplatnil námietky právneho charakteru, ale iba námietky skutkové, ktorými zjavne vybočil z rámca tohto dovolacieho dôvodu. Obvinený spochybnil súdmi ustálený skutkový stav a z týchto dôvodov žiadal dovolací súd, aby v zmysle § 386 ods.1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona a vec vrátil prvostupňovému, aby ju znova prerokoval a rozhodol. Ako však už bolo vyššie uvedené, z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., časť vety za bodkočiarkou je zřejmé, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že v konaní na okresnom ako aj krajskom súde bolo dostatočným spôsobom preukázané naplnenie subjektívnej ako aj objektívnej stránky trestného činu podvodu. Obvinený mal od začiatku podvodný úmysel tým, že zneužil tiesnivú situáciu poškodených, uviedol ich do omylu, čím na úkor ich majetku získal pre seba finančných prospech.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.